

**I. DECRETA IN CONVENTU GENERALI CRACOVIENSI
OMNIUM REGNI ORDINUM CONSENSU EDITA
ANNO DOMINI MILLESIMO QUINGENTESIMO VIGESIMO SEPTIMO^a**

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, magnus^b dux Lithuaniae^c, Russiae, Prussiae, Masoviae etc. dominus et heres^d.

Significamus tenore praesentium quibus expedit universis^e. Quia cum fatali quadam adversitate hactenus contingere non potuit, ut certa, stabilis et opportuna^f defensio, adversus continuos et anniversarios hostes regni nostri statueretur, ita ut quotannis nos conventus agere et novos semper tractatus de ipsa defensione facere oporteat, factum est, ut ^gpoene quotannis^g ingentia damna regno et dominiis nostris inferantur, et respublica in deterius semper labi videatur^h. Quare cum per statutam anno superiore debilem ac incertam defensionem maxima damna regno nostro essent illata, regnumque Hungariae summam cladem excepsisset, nolentes deesse reipublicae tantis discriminibus expositae et solidiorem aliquam defensionem constituere, indixeramus conventum generaem Cracoviensem, in quo una cum universis consiliariis et nuntiisⁱ, anxie disquirentes et in medium consulentes, de certo et firmo aliquo defensionis modo, tandem ad infrascriptas constitutiones omnes convenimus, et ut in executionem devenirent, decrevimus.

[1]. Imprimis statuimus^k conventus particulares in singulis palatinatibus regni nostri, videlicet in palatinatibus terrarum Maioris Poloniae, pro feria secunda proxima post dominicam ^mConductus Paschae^m [29 IV 1527], in palatinatibus vero terrarum Minoris Poloniae ad feriam tertiamⁿ proximam post^o dominicam Iudica^p [9 IV 1527] proxime futuram. Ad quos quidem conventus palatini et omnes dignitarii, castellani, capitanei et officiales, totaque nobilitas uniuscuiusque palatinatus convenire debent, sub poenis nostris regalibus. Et in eis palatini, castellani et nuntii^q terrarum, qui ad hunc generalem conventum Cracoviensem erant missi, declarabunt communi nobilitati, quod decreta est in hoc ipso generali conventu Cracoviensi taxatio omnium bonorum seu fundorum^r, hoc est^s, civitatum, oppidorum et villarum totius regni, praeter bona nostra regia, quae libera sunt et non oppignorata, iuxta decretum conventus Piotrkoviensis^t ante biennium habiti¹, quod poni debet ^uin executionem hoc anno^u.

[2]. ^vIn his^v autem conventibus quisque palatinus cum castellanis, officialibus et nobilibus sui palatinatus eliget et designabit ad singulos districtus unum castellanum illius districtus et duos viros nobiles eiusdem districtus, sic quod ad singulos districtus sit electus et designatus castellanus et duo nobiles eiusdem districtus, fide digni, probatae virtutis et bonae conscientiae, ad ipsos fundos seu bona terrestria taxanda. Quodsi non fuerit in aliquo districtu castellanus, eliget palatinus alium dignitarium seu officialem illius districtus, de consensu dignitariorum officialium ac nobilitatis quae ibi fuerit, aut maioris partis ipsius.

[3]. Eligetur etiam in eisdem conventibus ad contributiones novissime laudatas² colligendas, unus vir nobilis ex ordine nobilium, qui palatino seu castellano et exactoribus, quorum duo esse debent in quolibet palatinatu, alter spiritualis per dominos episcopos eligendus, alter vero

^a Tytuł zaczerpnięto z druków urzędowych, przechowywanych w B. Czart. i w B. Kórń. W MK tekst ten występuje pod tytułem: Decreta conventus Cracoviensis generalis. W VL nosi on tytuł: Decreta in conventionie generali Cracoviensi omnium Regni ordinum consensu edita anno Domini 1527, a w AT — Decreta in conventu generali Cracoviensi omnium ordinum consensu edita anno Domini 1527. ^b Mg. AT. ^c Lithuaniae VL. ^d magnus — haeres brak w MK. ^e Po universis w VL średnik. ^f oportuna B. Czart.

^gquotannis paene AT. ^h W AT dwukropek zamiast kropki. ⁱ superiori B. Czart., B. Kórń. ^j nuntiis B. Kórń. ^k statuimus VL. ^l II AT. ^{m-m} W AT ujęte w cudzysłów. ⁿ III AT. ^o ad B. Kórń., VL. ^p AT ujmuję to słowo w cudzysłów. ^q nuntii B. Czart., B. Kórń. ^r feudorum VL. ^s h.e. AT. ^t Pyotrhouiensis B. Czart., B. Kórń.; Petricoviensis VL. ^{u-u} hoc anno in executionem B. Kórń, VL, AT. ^{v-v} in ijs VL.

¹ Por. wyżej, nr XXXIV — sejm walny piotrkowski 1525-1526 r., IV: Litterae universales conventus Piotrkoviensis pro exigendis exactionibus.

² Por. niżej, III: Litterae universales contributionum.

saecularis, qui publicas contributionum pecunias dispensabit et erogabit militibus mercenariis, qui in terris Russiae sunt militaturi. Designabuntur praeterea in his ipsis conventibus ad iura reformanda, illi qui prius erant designati. Ubi vero aliquis illorum aegritudine vel morte praeventus, munus hoc obire non posset, alter in locum illius^w sufficietur^x.

[4]. Exactores in omnibus palatinatibus habebunt pro mercede et expensis suis, id quod in conventu Thorunensi³ est constitutum, et non plus, videlicet ambo exactores terrae et palatinatus Cracoviensis, spiritualis et saecularis habebunt pro salario seu^y mercede annua et expensis^z nonaginta^{aa} marcas pecuniarum.

Exactores terrae et palatinatus Posnaniensis nonaginta marcas pecuniarum. Sandomiriensis centum marcas pecuniarum. Calissiensis nonaginta marcas pecuniarum pro mercede annua et expensis. Siradiensis octoginta marcas. Lanciciensis sexaginta marcas pecuniarum. Brestensis quadraginta marcas. Iuniwladislawiensis quadraginta marcas pecuniarum. Russiae centum et decem marcas. Lublinensis quinquaginta quinque marcas. Belzensis quadraginta marcas. Podoliae triginta marcas. Plocensis quadraginta marcas. Terrae seu palatinatus Ravensis exactores pro salario annuo et expensis habebunt sexaginta marcas. Terrae Dobrzinensis triginta marcas pecuniarum^{ab}.

[5]. Palatini vero, seu in eorum absentia castellani, qui dispensabunt publicas pecunias, habituri sunt pro labore et impensis suis, quisque illorum viginti marcas^{ac}. Qui vero illis adiungentur ex ordine nobilium, quisque illorum decem marcas^{ad} pro salario^{ad} suo habiturus.

[6]. Item eligemus cum capitaneo generali praefectos militum, hoc est *poruczniki* in quolibet palatinatu, viros possessionatos et rei militaris peritos. Ipsi vero praefecti delectum facient militum in palatinatibus suis pro arbitrio suo.

[7]. Quisque praefectus militum, qui ducentos equites in suo comitatu et praefectura habuerit, aut paulo minus habebit servitium super decem equos, et ad singulum equum stipendium decem florenorum, per quattuordecem scotos quemlibet florenum computando. Reliquis vero militibus solvetur stipendium super quemlibet equum, ad quodlibet quartale anni per sex florenos, per mediam sexagenam.

[8]. Quilibet autem praefectus, non per substitutum, sed solus per se ipsum ducere debet, comites seu commilitones^{ae} suos, tam eundo^{af} ad terras Russiae, quam inde^{ag} redeundo, et prospicere, ne damna fiant hominibus spiritualibus et saecularibus, aut eorum subditis, neve ab illis stationes exigantur. Quae damna si facta fuerint, ipse praefectus pro illis convenietur, et ad solutionem, resarcionemque illorum erit obligatus.

[9]. Ut autem praefectus possit providere indemnitati suae, cum ob culpam alterius nemo mulctari debet, reservabit apud se partem aliquam pecuniae commilitonibus^{ah} suis solvendae, cum ad terras Russiae cum illis proficiscetur, et similiter cum ad domum cum eis revertetur, ut si in itinere et protectione aliquid comes seu socius eius damnum cuiuspiam homini cuiuscunque status fecerit et resarcire noluerit, ipse pro illo ei, qui damnum, passus est, sub testimonio sociorum suorum satisfaciatur, et posthac eidem militi qui damnum fecerit, de eius stipendio, id quod^{ai} pro eo solverit, detrahat et defalcet.

[10]. Idem praefectus cuiuslibet palatinatus, duabus septimanis ante finitum, seu expiratum servitium suum et comitivae suae de castris et terris Russiae discedet, ut comitivam suam sub oboedientia sua habeat, et in officio contineat, prohibereque commodius possit, ne damna hominibus ac^{aj} miseris colonis, ac spiritualibus inferantur.

[11]. Idem praefecti militum providere debebunt, ut neminem suspiciant ad militiam, nisi ad summum in octo equis, et inferius, in septem, sex, quinque, quattuor. Et ut quisque militum, solus per seipsum serviat, non per substitutum, et servos suos.

^w ipsius B. Czart. ^x sufficetur B. Kór. ^y et MK, B. Czart. ^z expensisque B. Czart. ^{aa} XC AT. ^{ab} AT wszystkie liczby w tym akapicie podaje w numeracji rzymskiej. ^{ac} Tu i poniżej, w ustępach 6 i 7, AT podaje liczby w numeracji rzymskiej. ^{ad-ad} est pro solario B. Czart. ^{ae} commilitones VL. ^{af} in eundo VL. ^{ag} in VL. ^{ah} commilitonibus VL, AT. ^{ai} quae B. Czart. ^{aj} et B. Kór., VL.

³ Por. wyżej, nr XXVIII — sejm walny toruński 1519 r.

[12]. Item milites mercenarii, cum eorum praefectis cogi non debent ad insolita iuramenta per capitaneum generalem exercitum regni. Oboedire tamen eidem capitaneo debent, et militari oboedientia subiecti esse.

[13]. Litterae indemnitis non videntur esse dandae praefectis et eorum comitivis, prout anno ab hinc secundo etiam non erant datae, sed stabitur pro damnis, et denique damna suscipiuntur a praefectis et eorum sociis per capitaneum generalem seu imperatorem exercitus, ac per palatinos et^{ak} exactores, ac illis adiunctos persolventur.

[14]. Terrae Cracoviensis, Sandomiriensis et Lublinensis, habebunt unum notarium, hominem industrium et fidum, per Nos designandum, qui conductus publicis pecuniis, militibus mercenariis ad terras Russiae pecuniam perferet, ac eam^{al} illis numerabit secundum registra inscriptionis, quae apud se habebit.

[15]. Terrae vero Maioris Poloniae mittent pecuniam contributionum suarum in Lanciam, quam inde notarius per Nos eligendus, perferet in Russiam et solvet stipendia militibus^{am} illic militantibus, secundum registra conscriptionis, quae illi ex unoquoque palatinatu mitti debent.

[16]. De terris autem Russiae, exactores portabunt pecuniam militibus, et eam illis numerabunt.

[17]. Exactores publicarum contributionum deferre tenebuntur nobis, si in loco propinquo fuerimus, vel si in remotis ageremus capitaneo loci, omnes qui negligentes fuerint in solvendis ipsis contributionibus, aut qui illas non solverint, aut integre non extradiderint, et tales cuiuscunque status, ordinis et praeminentiae illi fuerint, Nos sine omni spe veniae poenis debitis puniemus. Et simili poenae seu mulctae subiacebunt capitanei, qui executionem non fecerint mandatorum nostrorum et decretorum conventualium.

[18]. Villae et tabernae, quae ex quadam negligentia seu conniventia exactorum et capitaneorum, publicas contributiones hactenus non solverunt, ad solutionem illarum omnino^{an} compellantur.

[19]. Et similiter molendina, quorum tertias mensuras tenutarii bonorum nostrorum exemerunt, et illas a se emptas seu in summis pecuniarum obligatas tenent, solvant contributionem, quae *schoss*^{ao} dicitur, sicut reliqua omnia molendina in regno nostro, seu illorum molendinatores eam solvere solent, contraria consuetudine, quae corruptela potius dici debet, penitus non obstante.

[20]. Et quia moneta Swidnicensis, quae universo regno nostro inaestimabilem iacturam facit, et detrimentum hactenus cohiberi non potest, ignorantia simplicium hominum, et licentia eorum, qui decreta et prohibitiones nostras transgrediuntur, decrevimus cum universo senatu regni nostri, non solum prorogandam et custodiendam diligentius occlusionem viae in Silesiam, sed etiam eandem monetam prorsus ex regno extirpandam, ita quod deinceps nemo illam recipere, expendere aut in regnum et dominia nobis subiecta inferre audeat, sed quisque intra hunc annum, alias hinc ad duodecimam^{ap} diem martii anni futuri [12 III 1528], illam extra regnum exportet aut permutet, per modum cambii aut modum emptionis, seu quocunque negotiationis genere, sub poena nostra regia quattuordecim^{aq} marcarum, et amissione huiusmodi pecuniae⁴. Et qui illam intra hoc tempus permutare et alienare a se non posset, expendat illam et permutet intra spatium huius anni, sed non carius quam quemlibet eius medium grossum, per quinque denarios, aut ad officinam nostram monetariam^{ar} portet, pro qua dabitur bona moneta, et solventur similiter illi pro quolibet medio grosso Swidnicense^{as} quinque denarii. Post exactum autem^{at} annum, ea ipsa moneta, per quam splendor et decus Maiestatis nostrae Regiae imminuitur, omniumque statuum et ordinem hominibus, non mediocriter damnum infertur, nullo modo recipiatur, sed tanquam falsa ac^{au} noxia ab omnibus vitetur, et apud quemcunque hominem cuiuscunque status et condicionis reperta fuerit, et perdere illam debeat, et poena quattuordecim^{av} marcarum puniri, sic quod apud

^{ak} ac B. Kór. ^{al} Brak w AT.

szoss AT. ^{ap} XII—mam AT.

^{at} Brak w B. Kór. ^{au} et AT.

^{am} hominibus B. Czart. ^{an} nunc omnino B. Kór. ^{ao} szos VL;

^{aq} XIV AT. ^{ar} minerariam B. Czart. ^{as} Swidnicensi VL.

^{av} XIV AT.

⁴ Por. w związku z tym edykty królewskie z 27 kwietnia 1527 r., wzbraniające używania monety świdnickiej oraz zakazujące handlu ze Śląskiem (B. Nar., TG., VV, nr 819 i 820).

quemcunque duo grossi illius in una marca inventi fuerint, totam illam marcam perdat absque spe alicuius veniae.

[21]. Constituemus etiam custodes in finibus regni, qui custodiant et diligenter inquirant, ne deinceps ea ipsa moneta Swidnicensis^{aw} in regnum inferatur. Qui quidem custodes apud quemcunque illam invenerint, recipere illam possint et debeant.

[22]. Quia vero praeter ipsam externam monetam Swidnicensem, magna etiam vis falsae monetae, tam in regno nostro quam etiam alibi excussa est et excuditur, in maximum damnum et detrimentum reipublicae, regni et dominiorum nostrorum. Proinde ne malefactores cudendi illam deinceps et importandi in regnum occasionem habeant, providebimus et braccatores constituemus in civitatibus et oppidis, qui illam signent, et notam seu signum percussione illi imponant, quo facilius cognosci^{ax} ab omnibus et vitari^{ax} possit.

[23]. Capitanei autem locorum exactam diligentiam facere debebunt, ut praedicta constitutio, tam de Swidnicensi, quam etiam falsa moneta ab omnibus strictissime et inviolabiliter observetur.

[24]. Ad^{ay} corrigenda autem tam enormia, et tantas falsitates, a quibus etiam nec nobiles aliqui, ut ea est huius temporis malignitas sese continent, statuimus, quod accusatus seu inculpatus de falsa moneta aliquis vir nobilis cuiuscunque status et dignitatis, citari debet ad praesentiam nostram ex officio nostro, et si convinci poterit per duos testes nobiles, in simili crimine falsae monetae deprehensos et condemnatos ac ultimo supplicio affectos, qui confessi sint, illum reum eius criminis esse, et falsam monetam cudisse, aut^{az} consilium, auxilium^{az}, patrocinium, ad illam excudendam praestitisse, ac in ea confessione perseveraverint et morte sua confirmaverint, talis poena capitis plectetur, bonaque eius confiscabuntur, qua Nos pro nobis et fisco nostro retinebimus, ad praeccludendam viam calumniis hominum, et nemini illa conferemus, alias vita, salus et status eius ipsius nobilis inculpati, et hoc modo convicti, erit in gratia nostra regia. Si vero testes contra illum testificantes non fuerint nobiles, sed alterius inferioris ordinis et condicionis domestici, seu extranei, qui in eo ipso crimine deprehensi, et contra illum testificantes et non reclamantes, seu confessionem suam non revocantes, ultimo supplicio affecti fuerint, in eo casu nobilis ille accusatus seu inculpatus expurgabit se cum octodecem^{ba} viris nobilibus bonae famae sibi in genere similibus, quos Nos ipsi deligemus, ex ter octodecem, hoc est quinquaginta quattuor testibus^{bb} nobilibus, quos ille qui se expurgaturus est, statuere coram nobis debebit in sex septimanis a die indictae et decretae sibi huiusmodi expurgationis. Qui si in probatione, et in sui expurgatione defecerit, pro convicto habebitur, et poena falsi punietur. Si vero in se expurgando non defecerit, absolvi a crimine illi obiecto debebit, ubi tamen posthac de hoc ipso crimine falsae monetae, ex^{bc} quo se semel modo praemisso^{bd} expurgaverit, accusatus, inculpatus et testimoniis hominum civilis, plebeae aut alterius condicionis, convictus modo supradicto^{be} fuerit, ad aliam expurgationem non admittetur, sed ut falsarius, poena debita punietur ac bona eius confiscabuntur, caputque, vita et salus eius erit in gratia nostra regia. Citatus autem^{bf} litteris citationis^{bf} nostrae de falsa moneta, comparere coram nobis debebit, non revocando se ad districtum. Et si in primo termino non comparuerit, citabitur secunda citatione, et terminus tam primae, quam etiam secundae citationis debet illi assignari et praefigi in quattuor septimanis a die positionis et executionis eiusdem citationis. Qui si in secundo termino non comparuerit, pro convicto habebitur, sive is fuerit possessionatus sive non, debebitque banniri de regno et bona eius confiscari. Et praesens statutum durabit ad vitam nostram.

[25]. Et quia non verentur plurimi prohibitionem viam in Slesiam multiplicibus modis transgredi, in contemptum decretorum et mandatorum nostrorum, et in pessimum inoboedientiae exemplum, volentes tam custodes, quam etiam negotiatores, hanc ipsam prohibitionem nostram transgredientes, coercere^{bg}. Statuimus cum universis consiliariis et terrarum nuntiis, quod quicunque deinceps compertus fuerit, eandem prohibitionem nostram transeundi cum mercibus aut frumentis qualibuscunque in Slesiam, ultra fines regni nostri transgressus esse, et capite et

^{aw} Swydnicensis *B. Kórn.* ^{ax-ax} et vitari ab omnibus *B. Czart.* ^{ay} *AT dodaje tytuł: De expurgatione falsariorum monetae.*
^{az-az} auxilium, consilium *AT.* ^{ba} decemocto *MK, B. Kórn., B. Czart.* ^{bb} XVIII, h.e. LIV testibus *AT.* ^{bc} de *AT.* ^{bd} praedicto *AT.* ^{be} suprascripto *B. Czart.* ^{bf-bf} citationis literis *AT.* ^{bg} coercere *B. Czart.; coërcere AT.*

bonis omnibus puniri debebit. Qui vero non fuerit in transgrediendo deprehensus, sed vel furtim vel conniventia capitaneorum transgressus^{bh}, et de hinc domum reversus, si testibus idoneis convictus fuerit, eam transgressionem commisisse, poena capitis punitur. Si autem quispiam capitaneorum permiserit aliquem, contra ipsam prohibitionem nostram in Slesiam transire, et capitaneus suo officio privari, et alia quae nobis condigna videbitur, animadversione puniri debebit. Si vero fuerit capitaneus qui bona nostra habuerit oppignorata, perdere debebit absque ulla spe veniae, summas omnes pecuniarum, quas in ipsis bonis nostris habuerit inscriptas, eademque bona ad Nos ipso facto devolvi debebunt. Quodsi burgrabius, vicecapitaneus aut notarius capitanei modo supradicto excesserit, et idoneo testimonio convictus fuerit, quod aliquem contra prohibitionem nostram transire in Slesiam permisisset, quovis colore vel praetextu, illum eius dominus vel evincere, vel ad poenam capitis et bonorum, nobis extradere debebit, atque huic constitutioni et decreto nostro, universi homines, tam nostri quam subditorum nostrorum, spiritualium et saecularium subiacebunt, nec quisquam exemptus esse debebit.

[26]. Quod^{bi} ad violentias, quae in civitatibus et oppidis regni nostri committuntur attinet, si quispiam nobilis violentiam ipsam perpetraverit, et in civitate seu oppido, civem vel hominem aliquem verberaverit aut iniuriam aliquam per violentiam cuiuspiam intulerit, detineri quidem seu comprehendi ab officio civitatis poterit, sed iudicari et ad poenam condemnari, nonnisi sub praesentia officii castrensis debebit.

[27]. Statuimus^{bj} etiam, quod sanctimoniales ordinem aliquem a Sede Apostolica approbatum professae, tametsi mundo et bonis temporalibus renuntiaverint, nihilque proprii habere possint. Quia tamen non sunt ubique debito modo provisae, et concessum sit aliis ex indulgentia Sedis Apostolicae, ut succedere possint in bona paterna et materna ad se revoluta, de illisque libere cum auctoritate superiorum suorum disponere, quia multae querelae subditorum nostrorum ad Nos deferebantur, qui indigne ferebantur, quod ipsae sanctimoniales succedere deberent in bonis suis paternis et maternis, ad eas post mortem parentum aut consanguineorum earum devolutis, iureque illas ab eiusmodi successoribus repellere nitebantur. Volentes huiusmodi querelas cohibere, et easdem sanctimoniales in bona gratia et favore consanguineorum conservare, illarumque necessitatibus benigne prospicere. Statuimus et ordinamus de consilio et consensu consiliariorum regni nostri status utriusque, et nuntiorum terrestrium, quod moniales ipsae, ordinem regularem professae, et in coenobiis ac claustris manentes, succedere tamen possunt ad bona paterna et materna, quae ad eas devoluta legitime fuerint, alienare tamen illa consanguineis et propinquis, aut in alienas personas quoquo modo transferre, nullo modo valeant, sed cum primum ad eas, aut earum aliquam, ea ipsa bona devoluta fuerint, iure legitimae successionis ac^{bk} devolutionis, proximiores consanguinei seu ^{bl}agnati et cognati^{bl} earum, illa tenere, eorumque possessionem adimere debebunt, et ex illis medietatem omnium censuum et proventuum pecuniariorum, illis et cuilibet illarum solvere erunt adstricti, vita illarum durante. Reliquam vero medietatem proventuum pecuniariorum, simul ac fructus omnes, ex bonis illis provenientes pro se retinebunt, et ex illis onera reipublicae regni, et bellicae expeditionis sustinebunt.

[28]. Quod si bona ad moniales ipsas devoluta, nullos proventus pecuniarios habuerint, essent tamen in illis praedia seu piscinae seu molendina vel prata vel sylvae caeduae, aut mellificia aut^{bm} agri, quae locari possint, et aliae id genus utilitates, quocumque nomine censeantur, in eo casu episcopus et ordinarius loci seu eius in spiritualibus vicarius, cum capitaneo terrae seu districtus illius, in quo bona eiusmodi consistunt, disquirent diligenter, quantum ex eiusmodi bonis provenire in anno possit, illaque et obventiones seu utilitates, quae ex illis annis singulis provenire possent, diligenter taxabunt ac^{bn} aestimabunt. Et ad quemcunque summam illa taxaverint, consanguinei praedictarum monialium, qui bona eiusmodi tenebunt, solvere illis, et cuilibet earum respective medietatem eiusdem summae, quotannis, absque omni contradictione tenebuntur.

[29]. Et si iidem consanguinei in solvendo negligentes et remissi fuerint, et moniti litteris monitionis domini episcopi seu loci ordinarii aut eius in spiritualibus vicarii seu officialis, illis

^{bh} transgressibus *B. Kórn.* ^{bi} *W B. Kórn. dodano tytuł:* De violentiis per nobilitate in civitatibus commissis. ^{bj} *W B. Kórn. dodano tytuł:* De monialibus divisionem petentibus. ^{bk} et *B. Czart.* ^{bl-bl} cognati et agnati *AT.* ^{bm} atque *AT.* ^{bn} et *AT.*

satisfacere de bonis illarum temere noluerint, ac demum propterea excommunicati, tres menses censuras ecclesiasticas sustinuerint. Extunc libertatem et facultatem habebunt moniales praedictae, bona^{bo} sua huiusmodi alteri cuiquam consanguineo aut etiam extraneo, locandi seu arendandi^{bp} pro arbitrio suo, ad vitam suam, post mortem vero illarum eadem ipsa bona earum, ad proximiores illarum consanguineos rursus devolventur et devolvi debebunt.

[30]. Ceterum, considerantes subditorum universi regni detrimentum, relaxavimus de consilio et consensu universi senatus regni nostri et nuntiorum terrestrium, suspensionem libertatum, quae erat ad quinquennium facta a solvendis teloneis antiquis, omnibusque ad pristinum statutum restitutis, ipsam suspensionem penitus sustulimus.

[31]. Et quia incerta est futurorum eventuum cognitio, nec adversus illos certa consilia dari, aut provisiones fieri possunt, erit in potestate nostra ex decreto praesentis conventus, generalem belli motionem facere, ubi talis necessitas ingrueret, ut illi per praesidia decreta obstari non posset, harum omnibus sigillum nostrum est impressum, testimonio litterarum.

Datum Cracoviae in conventu generali, feria tertia proxima post dominicam Reminiscere, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo^{bq} [19 III 1527], regni nostri anno vigesimo primo. Ad mandatum Regiae Maiestatis proprium^{br}.

II. TAXATIO FUNDORUM BONORUM OMNIUM IN CONVENTU GENERALI REGNI DECRETA^a

Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae^b, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc. dominus et heres.

Universis et singulis principibus, tam spiritualibus quam saecularibus, reverendissimis ac reverendis in Christo patribus, dominis archiepiscopis, episcopis, omnibusque aliis status ecclesiastici ordinibus, nec non magnificis, generosis, nobilibus, famatis et providis, palatinis, castellanis, capitaneis, tenentariis, terrigenis, nobilibus, officialibus et eorum vicegerentibus civitatumque et oppidorum ^cnostrorum ac^c quorumcunque subditorum nostrorum magistris civium nec non consulibus, civibus, oppidanis et eorum communitatibus et generaliter omnibus subditis nostris spiritualibus et saecularibus cuiuscunque status, sexus, conditionis et praecminentiae^d existentibus, sincere et fidelibus nobis dilectis, salutem et gratiam nostram regiam.

Sincere et fideles dilecti. Licet ante biennium, perpendentes cum universis consiliariis et terrarum nuntiis in conventu generali Piotrkoviensi¹, nullam certam et firmam defensionem sine bono ordine, bonorum ordinem vero absque iusta et convenienti dispositione, iustam autem dispositionem et facultatis uniuscuiusque cognitionem fieri non posse absque debita bonorum taxatione, statueramus unanimi omnium consensu, fundos bonorum terrestrium in universo regno taxandos, et quibus modis id fieri debeat, fuit sufficienter descriptum et omnibus publicatum; verum cum per aliquos homines, omnis ordinis impatientes, fuit haec salutaris institutio praepedita, ita, ut prout decretum erat, ad effectum suum evenire non potuerit et in praesenti conventu Cracoviensi consulentes imminentibus in dies magis regno nostro periculis et discriminibus, nihil utilius reperire potuerimus, ad firmam et omnibus aequam ac tolerabilem

^{bo} *W B. Czart. odtąd aż do końca tekst ten brzmi:* seu arendande pro arbitrio suo seu locandi bona sua huiusmodi alteri cuiquam consanguineo aut externo ad vitam suam, post mortem vero illarum eadem ipsa bona earum ad proximiores illarum consanguineos rursus devolventur et devolvi debebunt. ^{bp} *attentandi B. Kór.* ^{bq} *MDXXVII AT.* ^{br} *W B. Czart. na końcu dopisano:* Laudatum seu plebiscitum per serenissimum Sigismundum regem Poloniae civibus Cracoviensibus concessum, ac per eadem sacram regiam maiestatem sub anno MDXXX confirmatum.

^a *W VL tekst ten nosi tytuł:* Taxatio fundorum. *W AT występuje on pod tytułem:* Taxatio omnium fundorum regni Poloniae in conventu regni generali decreta. ^b *Dalszą część tytułu wydawcy AT zastąpili przez:* etc. ^{c-c} *tam nostrorum quam AT.* ^d *AT dodaje:* in regno nostro.

¹ *Mowa tu o uchwałach sejmu walnego piotrkowskiego 1525-1526 r., por. wyżej, nr XXXIV.*